



Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 44/15
V Lucemburku dne 28. dubna 2015

Reforma soudního systému EU

Soudní dvůr Evropské unie nedávno předložil návrh reformy evropského soudního systému, který již v zásadě schválila Rada Evropské unie a v současné době se jím zabývá Evropský parlament. Tento návrh reformy má zásadní význam, neboť jeho cílem je trvale zvýšit efektivitu soudnictví v zájmu evropských občanů.

Souvislosti návrhu: nárůst počtu soudních sporů a nepřiměřená délka řízení

Již několik let se Tribunál nachází v nesmírně obtížné situaci, která souvisí s neustálým nárůstem počtu soudních sporů, jež jsou mu předkládány: počet věcí zahájených u tohoto soudu vzrostl z 398 v roce 2000 na 912 v roce 2014. Tento dramatický nárůst se jeví jako strukturální a kromě toho existuje riziko, že k němu bude docházet i nadále.

Za účelem vyřešení této situace již bylo přijato několik opatření vedoucích k výraznému zvýšení efektivity a ke znamenitým výsledkům, pokud jde o počet ukončených věcí. Tribunálu se nicméně i přes toto úsilí nepodařilo zmírnit tempo nárůstu projednávaných věcí. Z toho plyne, že za současného stavu věci není Tribunál schopen trvale a účinně zvládat rostoucí počet a složitost soudních sporů, kterými se musí zabývat.

Z důvodu této strukturální a rostoucí nerovnováhy je doba potřebná k projednání takových složitých věcí před Tribunálem, jako jsou hospodářské spory, obzvláště dlouhá. V tomto kontextu je třeba připomenout, že nepřiměřená délka řízení může vést k porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě, které je zakotveno v článku 47 Listiny základních práv, a vystavuje Unii nebezpečí, že jí bude v rámci žaloby na náhradu škody uložena náhrada škody, jejíž finanční důsledky by musely být hrazeny z unijního rozpočtu. Během jednoho roku již totiž bylo k Tribunálu podáno **pět žalob na náhradu škody**, v rámci kterých celková výše požadované náhrady škody dosahuje **26,8 milionů eur**.

Řešení navržené Soudním dvorem

Soudní dvůr již v roce 2011 za účelem vyřešení tohoto problému vypracoval návrh, jehož cílem bylo zejména zvýšit počet soudců Tribunálu z 27 na 39. Tento návrh, ke kterému Evropská komise vydala kladné stanovisko, byl v prvním čtení schválen

Evropským parlamentem a Rada s ním vyjádřila principiální souhlas, avšak nemohl být přijat, neboť členské státy se neshodly na způsobu určení těchto dalších soudců.

Na základě výzvy předsednictví Rady a s ohledem na zhoršení situace ve srovnání s rokem 2011 zdokonalil Soudní dvůr v roce 2014 svůj návrh.

Cílem aktualizovaného návrhu reformy je totiž zvýšit celkovou efektivitu soudního systému Unie a přinést **strukturální a dlouhodobá** řešení.

Je důležité zdůraznit, že tento návrh je výsledkem intenzivních jednání a vzájemné komunikace, k nimž došlo mezi třemi soudy, jež tvoří Soudní dvůr Evropské unie jakožto unijní orgán (Soudní dvůr, Tribunál a Soud pro veřejnou službu), a během kterých se Tribunál vyslovil pro vytvoření specializovaného soudu a SVS podpořil navržené řešení. Soudní dvůr, který zastupuje Soudní dvůr Evropské unie jakožto unijní orgán, měl za to, že ze zkušenosti (zejména z navýšení počtu referendářů nebo vytvoření specializovaného soudu) vyplývá, že neexistuje žádná dlouhodobá alternativa, a představil návrh, který je v současné době předložen evropskému zákonodárci.

V čem spočívá návrh Soudního dvora?

Soudní dvůr navrhuje vytvoření 21 soudcovských míst s cílem posílit Tribunál, a to ve třech fázích podle následujícího harmonogramu:

- v roce 2015 : navýšení o 12 soudců;
- v roce 2016 by byl při obměně Tribunálu počet soudců navýšen o 7 v důsledku připojení Soudu pro veřejnou službu k Tribunálu, čímž by se počet soudců Tribunálu zvýšil na 47;
- v roce 2019 by byl při další obměně Tribunálu počet soudců nakonec navýšen o devět, čímž by byl celkový počet soudců navýšen na 56.

Pro toto rozdělení do tří fází existují soudní důvody (doprovázení neustálého vývoje soudních sporů předkládaných Tribunálu) a rozpočtové důvody (zájem na rozptýlení rozpočtových dopadů navržené reformy do několika rozpočtových roků).

Je důležité připomenout, že tento návrh tak neodpovídá pouze okamžitým potřebám Tribunálu, ale má zejména trvale zvýšit efektivitu evropského soudního systému jako celku.

Nejprve je třeba uvést, že provedení návrhu umožní Tribunálu **zastavit nárůst počtu projednávaných věcí** a zahájit snižování počtu neukončených věcí. Délka řízení před Tribunálem bude v důsledku toho zkrácena, a sníží se tudíž nebezpečí, že Unie bude sankcionována za porušení povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě.

Kromě toho bude **zjednodušena soudní struktura** Unie, její celková efektivita bude zvýšena a bude podpořena soudržnost její judikatury, neboť zajišťováním jednotného výkladu právních pravidel v rámci kasačních opravných prostředků bude pověřen jediný soud, tedy Soudní dvůr.

Soudní dvůr má za to, že díky této reformě získá Tribunál rovněž flexibilitu při projednávání soudních sporů: v zájmu řádného výkonu spravedlnosti bude moci přidělit vyšší či nižší počet soudců k jednomu nebo několika senátům, a to podle významu a potřeb každé věci a vývoje soudních sporů. Stejně tak má reforma umožnit i zajištění a neustálé zlepšování kvality a věcnosti soudních rozhodnutí vydávaných ve jménu evropských občanů.

Konečně je třeba mít na paměti, že soudních sporů předložených Soudnímu dvoru také neustále přibývá. Posílení Tribunálu tak umožní případné přenesení některých pravomocí Soudního dvora na tento soud, což představuje **jediné řešení**, které Smlouvy stanoví při přetížení Soudního dvora.

Náklady spojené s návrhem

Soudní dvůr na základě výzvy rozpočtových a legislativních orgánů souhlasil se snížením celkových nákladů na reformu o 25%.

Celkové čisté náklady na reformu tedy za všechny tři fáze dosahují **13,875 milionů eur** za rok, což představuje přibližně 0,01 % unijního rozpočtu (135 miliard eur). Ve srovnání s náklady na reformu, která byla navržena v roce 2011, toto číslo představuje zvýšení o 23%, zatímco pracovní zatížení Tribunálu za totéž období vzrostlo o 43%.

V tomto rámci je třeba zdůraznit, že nebude-li rozhodnutí přijato co nejdříve, situace se bude i nadále rychle zhoršovat na úkor občanů a rozpočtu Unie. S ohledem na velikost dotyčných finančních toků jsou totiž nebezpečí pro řádné fungování vnitřního trhu související s neexistencí dlouhodobého řešení velmi závažná. Výše pokut uložených Komisí, jež byly napadeny před Tribunálem, a výše částek, jejichž vrácení bylo nařízeno ve věcech státní podpory, dosahují miliard euro, které jsou částkami zablokovanými do vydání soudního rozhodnutí, o které je vnitřní trh ochuzen.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499